

Talousarvioraami 2022 – 2023 ja toimenpiteitä kustannusten kasvun hallintaan ja hillintään

Neuvottelumenettely 28.5.2021

Asialista

1. Toimitusjohtajan aloitussanat
2. Eksoten esitys vuosien 2022 – 2023 talouden ja toiminnan raameista
3. Kuntien edustajien kommentit

Omistajaohjaus perussopimuksessa (15 §)

Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on **neuvottelumenettely**, jossa sovitaan:

1. kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja **tavoitteita** koskevista periaatteista ottaen huomioon palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
2. vuosittaisista jäsenkuntien **maksuosuuksista** ja niihin liittyvistä reunaehdoista
3. muista asioista, jotka jäsenkuntien kuntajohtajien neuvottelukunta esittää neuvottelumenettelyyn

Talousarvio ja -suunnitelma perussopimuksessa (18 §)

- Talousarvio ja -suunnitelma perustuvat jäsenkuntien kanssa käytävään **neuvottelumenettelyyn** ja näiden mukaisiin kuntayhtymän jäsenkuntatuottoihin
 - **raami** yhtymävaltuustolle ja jäsenkunnille viimeistään talousarviovuotta edeltävän vuoden **syyskuussa**
- Kuntayhtymän nettotoimintamenojen enimmäismäärä ei voi olla jäsenkuntatuottoja suurempi, elleivät kaikki kunnat neuvottelumenettelyssä tätä hyväksy
- Olennaisista kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista pyydettävä erikseen jäsenkuntien lausunnot
- Valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus esitysten tekemiseen

Talousarvioraamiesitys koskien vuosia 2022-2023

- Lisärahoitustarve yhteensä v. 2022 - 2023
 - Lainsäädäntömuutokset 2021 – 2023 yhteensä 17,8 m€
 - Vuoden 2020 suunniteltua suurempi alijäämä 4,3 m€
 - Palvelutarpeen lisäkasvu 2022 - 2023 4,2 m€
 - Eksoten toimenpiteet v.2022 (5 m€) ja 2023 (6,3 m€) -11,3 m€

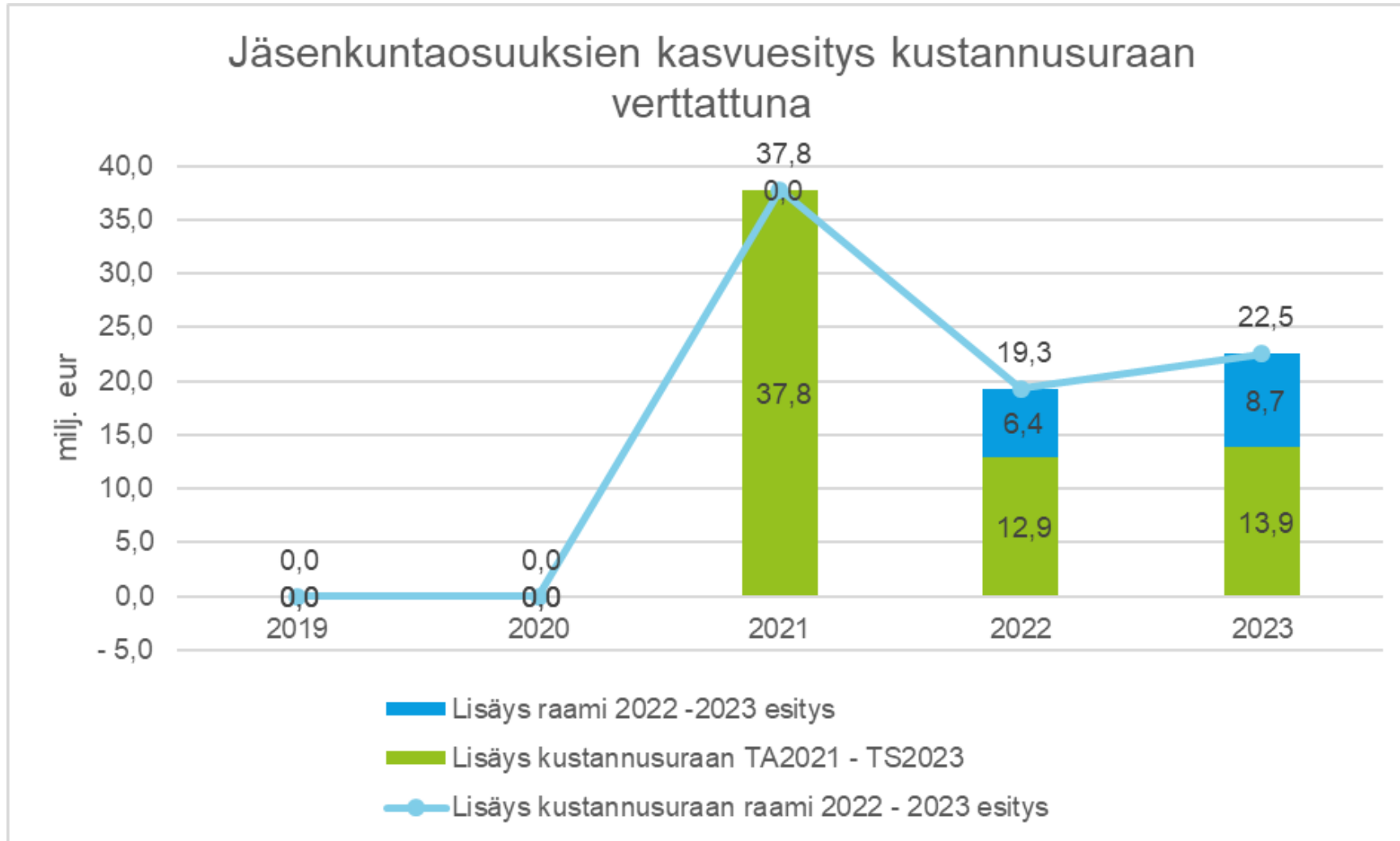
Lisärahoitustarve yhteensä (verrattuna lausuntopyyntöön) 15,027 m€

* Kohdennus vuosille 2022 – 2023, vaikka tarvetta syntyy vuosina 2020 - 2023

Jäsenkuntalaskutus v. 2019 - 2023

Alkuperäinen kustannusura v. 2019 – 2023	2 411,6 m€
Jäsenkuntalaskutus TS2021 – TS2023 (korotus 64,6 m€)	2 476,2 m€
Jäsenkuntalaskutus raamiesitys 2022 – 2023 (korotus 64,6 m€+ 15,027 m€)	2 491,2 m€

Neuvottelumenettely ja talousarvioraami koskien vuosia 2022-2023

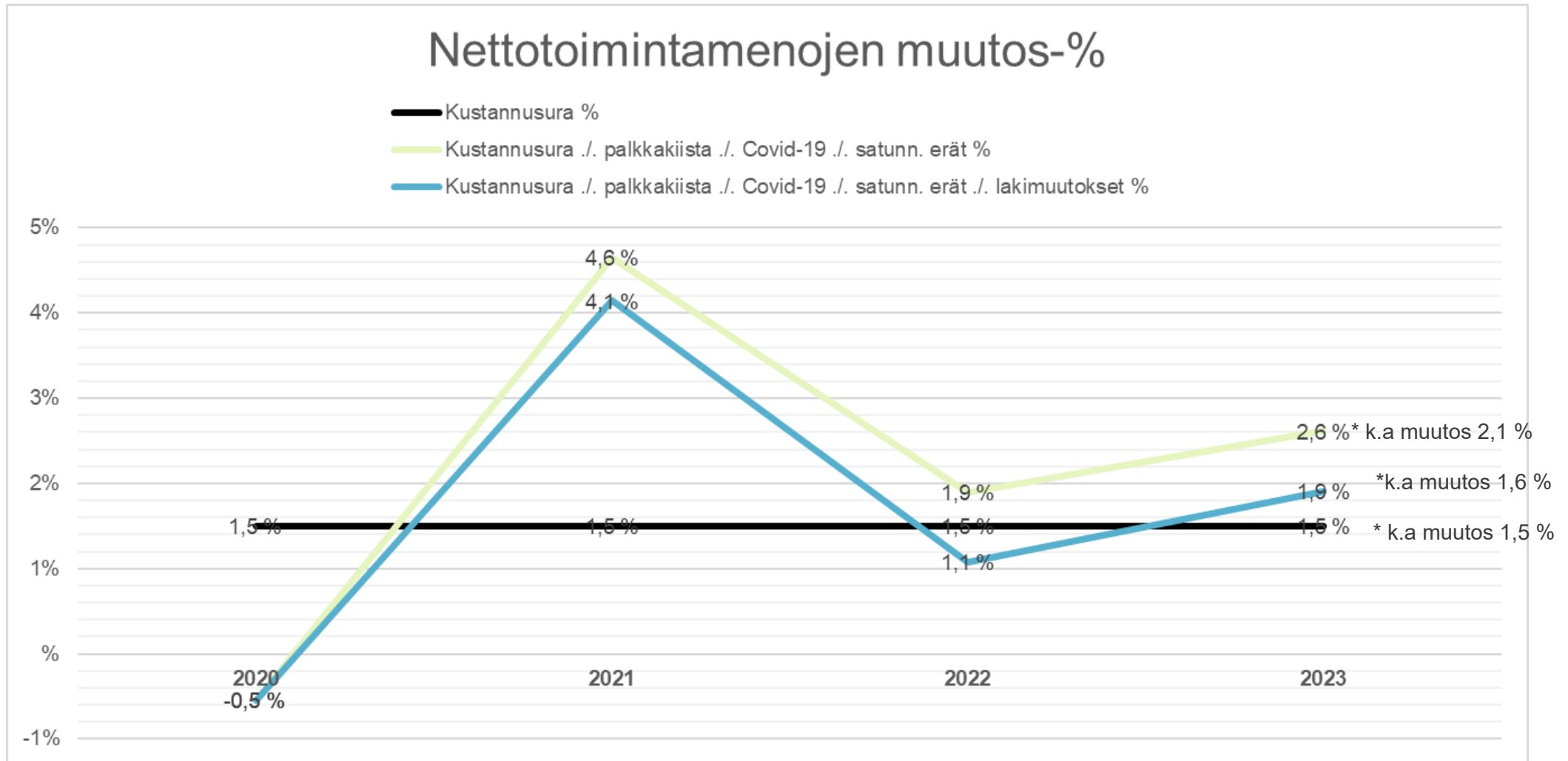
k.a muutos-% 2019 - 2023

* Raami 2022 – 2023 esitys k.a muutos 3,34 %

* TA2021 – TS2023 k.a muutos 2,94 %

* Kustannusura k.a muutos 2,21 %

Neuvottelumenettely ja talousarviomaailman vuosia 2022-2023

Neuvottelumenettely ja talousarvioraami koskien vuosia 2022-2023

- Lainsäädäntömuutosten vaikutukset 2021 – 2023, eur

Asiakasmaksulain uudistus 1.7.2021 alkaen	2021	2022	2023	2021 - 2023
Maksuttomat hoitajavastaanotot	-244 285	-488 570	-488 570	-1 221 425
Maksuttomat alaikäisten poliklinikkakäynnit	-179 912	-359 824	-359 824	-899 560
Asumispalvelujen, laitoshoidon ja perhehoidon asiakasmaksujen määräytymisperusteiden muutos	-600 000	-1 200 000	-1 200 000	-3 000 000
Säännöllisen kotona annettavien palvelujen asiakasmaksujen määräytymisperusteiden muutos	-200 000	-400 000	-400 000	-1 000 000
Maksukaton laajennus 1.1.2022 alkaen (laajennus mm. suun terveydenhuoltoon)		-300 000	-300 000	-600 000
	-1 224 197	-2 748 394	-2 748 394	-6 720 985
Laki tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon mitoituksesta 1.10.2020 alkaen	2021	2022	2023	2021 - 2023
1.1.2021 alkaen toteutunut henkilöstömitoitus 0,55 asiakasta kohden (huomioitava välillinen työ) oma toiminta	-1 125 000			-1 125 000
1.1.2022 alkaen toteutunut henkilöstömitoitus 0,6 asiakasta kohden (huomioitava välillinen työ) oma toiminta		-2 449 332		-2 449 332
1.4.2023 alkaen toteutunut henkilöstömitoitus 0,7 asiakasta kohden (huomioitava välillinen työ) oma toiminta			-5 287 059	-5 287 059
1.1.2022 alkaen henkilöstömitoituksen mukaiset korotukset - arvio ostopalvelut		-735 861		-735 861
1.4.2023 alkaen henkilöstömitoituksen mukaiset korotukset - arvio ostopalvelut			-1 508 516	-1 508 516
	-1 125 000	-3 185 193	-6 795 575	-11 105 768
Yhteensä lakimuutokset 2021 - 2023	-2 349 197	-5 933 587	-9 543 969	-17 826 753

- YTHS:n siirron vuotuiset vaikutukset ovat n. 0,27 m€
 - Tämä on netotettu Eksoten toimenpiteiden ja palvelutarpeen kasvun kanssa

Säästötavoitteet vuosille 2021 – 2023

- Lainsäädännöstä johtuvaa kasvua on tuleville vuosille kohtuullisen paljon. Tämän lisäksi normaalia palvelutarpeen kasvua mm. ikääntymisestä ja yhteiskunnallisen tilanteesta johtuen.
- Säästötavoitteisiin vastataan strategisilla toimenpideohjelmilla, joiden toimenpiteet kohdentuvat mm. *asumisen kehittämiseen, palvelutarpeen arviointiprosessien vahvistamiseen, yhteydensaannin parantamiseen, palvelujen oikea-aikaiseen järjestämiseen sekä työssäjaksamisen tukeen ja esimiestyön ja johtamisen vaikuttavaan kehittämiseen. Myös palvelujen tuottamisen tapoihin ja myönnettyjen palvelujen määrään halutaan vaikuttaa tulevina vuosina, kuitenkin niin, että palvelutarpeeseen/hoidontarpeeseen vastataan.*
 - Muutamia esimerkkejä toimenpiteistä, joita jo käynnissä:
 - ennaltaehkäisevät toimet henkilöstölle (työterveyshuollon kanssa, lisäksi osallisuuden ja vastuunoton vahvistaminen)
 - kotihoidon ja avoterveydenhuollon lääkimallin kehitys
 - yhteydensaannin kehittäminen Kaiku24-toiminnalla
 - palvelutarpeen arvioinnin ja asiakasvastaavan toimintamalli Sujuva myös käynnistymässä syksyllä 2021
 - Lisäksi mm. sairaalassa osastotoiminnan sekä päivystyksen sujuvoittaminen (”oikea paikka, oikea ammattilainen, oikea apu”, kustannusten tarkastelu)
 - rintasyöpäseulontojen keskittäminen v. 2022 alusta Lappeenrantaan

Lyhyesti toimenpideohjelmista

Toimintakykyohjelman yhtenä tavoitteena mm. Sujuva-toimintamallin kautta saada 5 % palvelujen käytön väheneminen, jolla tarkoitetaan joko palvelujen määrän vähenemistä tai varhaista ennakointia, jolloin raskaampien tai toistuvien palvelujen tarve ja käyttö vähenee.

- Tähän kuuluvat myös esim. palvelujen ostojen kohdentuminen ja ostokustannusten hallinta, liittymät asumisratkaisuihin sekä avoterveydenhuollon lääkäriyhteistyö ja päivitysprosessien kehittyminen.
- Arvio 5 % perustuu Tijosta saatuihin lukuihin vuodelta 2019 (palvelujen käyttö palvelutarpeen arvioinnin jälkeen), hoivan palveluihin vaikutus hieman pienempi noin 3 %.

Työhyvinvointiohjelman esimerkkinä toimenpiteistä, joilla sairauspoissaolojen kehitykseen vaikutetaan:

- korvaavan työn malli ja työterveydenhuollon kanssa kolmikantasopimisen lisääminen
- Sirius HR -järjestelmän käyttö
- työurakeskustelut käytössä
- osasairauspäivärahan käyttö selkeämmäksi
- esimiesten kouluttaminen ja työajan kohdentaminen
- työvuorosunnittelun kehittäminen (järjestelmät sujuvoittamaan)
- sairauspoissaolojen kehityksen aktiivinen ja vastuutettu seuranta ja reagointi

Digi-ohjelman kautta tavoitteena on mm. sekä ohjata palvelujen kysyntää että kohdentaa osaamista ja työn tekemistä uusin tavoin.

- Korona-vuodessa ratkaisut painottuneet koronaan liittyvän sähköisen asioinnin kehittämiseen.

Toimenpiteet ja tavoitteet, toimintakykyohjelma

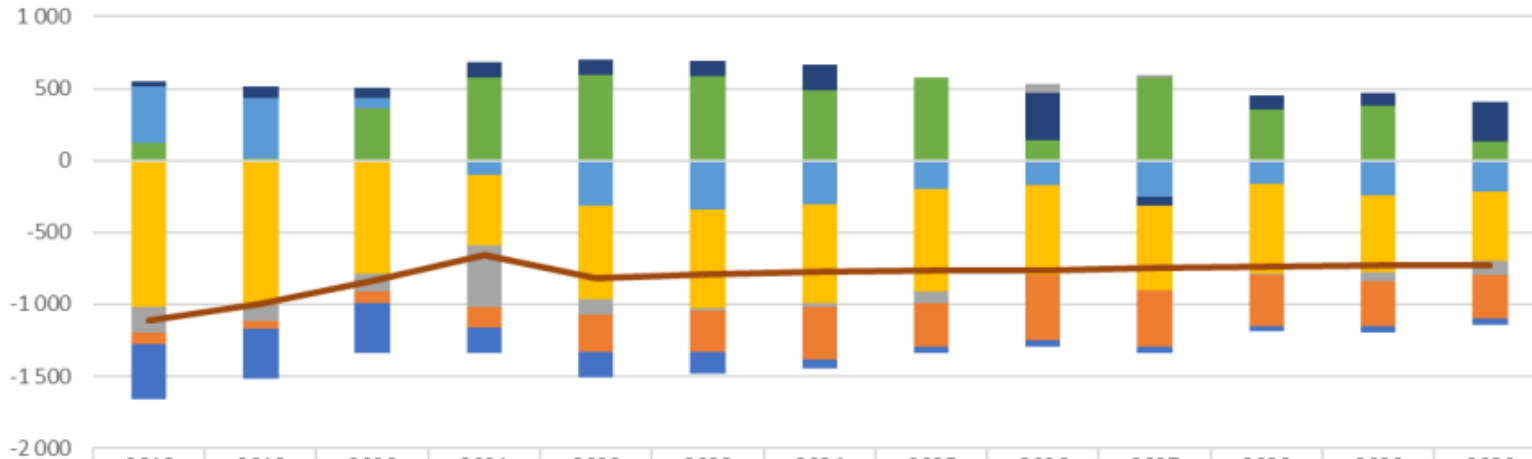
- Yli 75-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoivan peittävyys
 - muutos KS2021 tasosta (5,45 %) -> 4,8 % v. 2023; vaikutetaan palvelutarpeeseen
 - V. 2021 alkuvuoden toteuma n. 5,2 %

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Lukumäärä ja ennuste 75+vuotiaat	15 510	15 601	16 030	16 713	17 411	18 106	
				bud-arvio	tavoite	tavoite	
Peittävyys 75-vuotiaat ->	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
teh pas	5,20 %	4,88 %	5,15 %	5,45 %	5,00 %	4,80 %	
paikat omat ja ostot sis. väestöennu	806	762	826	911	871	869	
2021 päivitys: laskelma taloussuunnitelmaan, säästö 2021 bud-tasosta				2021	2022	2023	cum 2021 - 2023
				911	871	869	
			vähennys (paikkaa)	-15	-41	-42	
			milj. euroa	-0,7	-1,8	-2,0	-4,5

- Ympärivuorokautisen asumisen vähentäminen asumisen ratkaisuin ja panostamalla ennakoivaan toimintaan ja palvelujen järjestämiseen (sujuvat palveluprosessit, nykyistä parempi tieto ja yhteistoiminta, kotiin vietävät/tuotavat palvelut, osaamisen kohdentaminen, digiratkaisut esim. kotihoidossa)
- Edellyttää kaikkien sidosryhmien sitoutumista tavoitteisiin

Väestönmuutos (kpl) ikäryhmittäin 2018 - 2030

Väestön muutos ikäryhmittäin 2018 - 2030

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	-381	-344	-349	-174	-185	-151	-61	-49	-44	-46	-39	-44	-38
6-15	-86	-57	-84	-150	-251	-291	-367	-302	-456	-390	-350	-309	-307
16-24	-170	-115	-123	-422	-107	-12	-23	-80	57	25	-11	-65	-96
25-64	-1 023	-999	-786	-493	-655	-686	-693	-711	-622	-593	-623	-535	-484
65-74	393	423	77	-100	-315	-344	-302	-195	-171	-251	-166	-245	-216
75-84	120	12	358	579	591	587	490	580	139	572	351	379	128
85+	38	81	71	104	107	108	178	-4	334	-62	102	91	282
Yhteensä muutos	-1 109	-999	-836	-656	-815	-789	-778	-761	-763	-745	-736	-728	-731

75-84 65-74 85- 25-64 16-24 6-15 0-5 Yhteensä muutos

- Vaikka väestön määrä vähenee, väestö ikääntyy ja palvelutarve ja kustannukset kasvavat
- a'-hinta v- 2018 kustannusrakenteella ja tasolla ikäryhmä

• 0-5	2 459
• 6-15	2 684
• 16-24	2 132
• 25-64	2 225
• 65-74	4 050
• 75-84	8 089
• 85-	16 425
- Yli 85-vuotiaiden a'-kustannus on n. 6-7-kertainen 0-15 vuotiaisiin verrattuna
- Yli 75-vuotiaiden määrän lisääntymisen vaikutukset ovat n. **60 milj. eur** vuoden 2018 hinta- ja kustannusrakennetasossa v. 2020 - 2030
- Esim. kouluterveydenhuollon mitoitukset yhtä terveydenhoitajaa kohden ovat maksimissaan 600 lasta / hoitaja
 - Vuosittaisilla muutoksilla lasten määrässä on vain marginaalinen vaikutus palvelujen kustannuksiin
 - Määrää ja mitoituksia seurataan

Todennäköisyys säästöjen toteutumiselle

- Mihin perustuen oletamme, että säästötavoitteet onnistuvat?
 - Panostamalla ennakoivaan toimintaan ja oikea-aikaiseen palvelujen järjestämiseen sekä johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen
 - Esim. sujuvat palveluprosessit, nykyistä parempi tieto ja yhteistoiminta, kotiin annettavat palvelut, osaamisen kohdentaminen, digiratkaisut esim. kotihoidossa -> mahdollista vaikuttaa kustannusvaikutuksiltaan raskaampien palvelujen käyttöön ja esimerkiksi ympärivuorokautisen asumisen peittävyteen tarjoamalla kevyempiä ratkaisuja.
 - Ennakoimalla ja tekemällä valintoja ja linjauksia

Muut huomioitavat

- Hyvinvointialueen mahdollinen aloittaminen
- Lakimuutokset mitoituksen ja asiakasmaksujen lisäksi?
- Korona-vuosien vaikutukset tuleville vuosille ja Koronan olemassa olo jatkossa sekä valtion korvaustaso
 - Oletuksena raamille on, että koronakustannukset korvataan
- Mikäli vuoden 2021 yli/alijäämä on käyttösuunnitelmaa parempi, se vähentää kuntien lisärahoitustarvetta vuonna 2022-2023

Neuvottelumenettely ja talousarvioraami koskien vuosia 2022

2023, esitys jäsenkuntaosuuksista (kuntakohtaisesti tarkennetaan syyskuussa)

Eur	Ero joulukuuseen 2020 vahvistettuihin						
	2021	2022	2023	Ero 2021	Ero 2022	Ero 2023	Ero yhteensä
Eksote Yhteensä							
Imatra	110 655 286	110 058 836	113 802 855	0	2 420 934	4 043 223	6 464 158
Lappeenranta	281 488 504	273 868 492	278 731 699	0	1 803 521	1 313 673	3 117 194
Lemi	11 719 179	11 282 966	11 323 225	0	-82 268	-266 020	-348 288
Luumäki	22 199 341	21 811 523	22 250 057	0	189 905	202 256	392 160
Parikkala	25 187 525	24 774 597	25 777 929	0	691 140	1 219 720	1 910 860
Rautjärvi	16 115 765	16 091 279	17 003 691	0	701 598	1 310 851	2 012 448
Ruokolahti	22 589 920	21 855 626	22 232 961	0	126 477	75 488	201 965
Savitaipale	16 033 020	15 971 113	16 429 887	0	265 486	414 657	680 143
Taipalsaari	15 854 514	15 868 206	16 289 483	0	240 992	355 521	596 513
Yhteensä	521 843 056	511 582 638	523 841 787	0	6 357 785	8 669 369	15 027 153

- Muutos ennakoituihin kuntien välisiin osuuksiin johtuu ESH:n ja muun toiminnan välisen suhteen muutoksesta KS2021:ssä sekä laskennallisen käytön muutoksista v. 2020
 - Syyskuussa tarkennetaan tarvittaessa TA2022 esh:n ja muun toiminnan välisen suhteen muutoksen osalta
- * Esitys 15,027 milj. euron lisäys TA2021 - 2023 tasoon.

Neuvottelumenettely ja talousarvioraami koskien vuosia 2022-2023 esitys alijäämä kattamisesta niin että alijäämää on v. 2023 lopussa yhteensä poistoeron 3,2 m€ verran

Alijäämien kattaminen							
€	peruspääoman suhteessa						
Eksote yhteensä	Cum alijäämä v. 2020 lopussa	poistoero	alijäämä + poistoero	KS2021	TS2022	TS2023	laskutuksen
							suheessa ilman poisoteroa
Imatra	-10 243 406	941 581	-9 301 824	5 724 959	1 586 569	1 417 182	8 728 711
Lappeenranta	-23 671 770	2 175 927	-21 495 843	14 559 040	4 003 109	3 522 499	22 084 647
Lemi	-942 406	86 627	-855 779	606 156	164 995	141 851	913 002
Luumäki	-1 600 595	147 128	-1 453 467	1 148 225	317 226	279 272	1 744 723
Parikkala	-1 787 669	164 324	-1 623 345	1 303 515	351 363	314 459	1 969 337
Rautjärvi	-1 411 266	129 725	-1 281 541	834 036	228 300	208 249	1 270 585
Ruokolahti	-1 741 496	160 080	-1 581 417	1 168 893	314 173	275 950	1 759 017
Savitaipale	-1 551 451	142 611	-1 408 841	829 818	226 695	201 256	1 257 769
Taipalsaari	-1 244 163	114 364	-1 129 798	819 888	233 492	206 977	1 260 357
Yhteensä	-44 194 222	4 062 366	-40 131 856	26 994 530	7 425 920	6 567 696	40 988 147
ESH	-20 655 937			10 052 479	3 765 335	3 632 049	17 449 863
MUU	-23 538 284			16 942 051	3 660 586	2 935 647	23 538 284